

Sygn. akt III AUz 153/19

POSTANOWIENIE

2 grudnia 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na posiedzeniu niejawnym w składzie:

Przewodniczący sędzia Sławomir Bagiński (spr.)

Sędziowie: Marek Szymanowski

Bożena Szponar-Jarocka

po rozpoznaniu 2 grudnia 2019 r. w B.

sprawy z odwołania A. K.

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W.

o wysokość emerytury policyjnej

na skutek zażalenia A. K.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Olsztynie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 28 października 2019 r. w sprawie o sygnaturze akt IV U 2501/19

postanowił:

uchylić zaskarżone postanowienie.

M. S. S. B. (1) S.-J.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Olsztynie postanowieniem z 28 października 2019 r. zawiesił postępowanie na podstawie art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c. do czasu prawomocnego zakończenia postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym w sprawie o sygnaturze akt P 4/18. W uzasadnieniu postanowienia Sąd Okręgowy wskazał, że zawieszenie postępowania na podstawie tego przepisu jest dopuszczalne, jeżeli postępowanie przed Trybunałem Konstytucyjnym już się toczy, jak również w sytuacji, w której sąd dopiero wszczyna postępowanie w przedmiocie kontroli konstytucyjności, występując z pytaniem w tym zakresie. W rozpoznawanej sprawie Sąd Okręgowy powziął informację, że w Trybunale Konstytucyjnym zawisła sprawa o sygnaturze akt P 4/18, której przedmiotem jest udzielenie odpowiedzi na pytanie prawne dotyczącym zgodności z Konstytucją RP przepisów, na podstawie których wydano decyzję zaskarżoną przez A. K., w kontekście nie tylko naruszenia zasad ochrony praw nabytych, zaufania obywatela do państwa prawa i stanowionego przez niego prawa, niedziałania prawa wstecz i naruszenia powodującego nierówne traktowanie części funkcjonariuszy w porównaniu z tymi, którzy rozpoczęli służbę po raz pierwszy po 11 września 1989 r., skutkujące ich dyskryminacją, ale także zgodności z Konstytucją RP samego sposobu i trybu uchwalenia Ustawy z 16 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

A. K. złożył zażalenie na to postanowienie i wniósł o jego uchylenie. W uzasadnieniu poddał w wątpliwość zasadność zawieszenia postępowania, a tym samym przedłużenie jego trwania na czas bliżej nieokreślony. W tym względzie powołał się na art. 45 Konstytucji oraz art. 6 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności

podtrzymuje powody odwołania od decyzji. Według skarżącego Trybunał Konstytucyjny przestał być postrzegany jako zdolny do orzekania o prawach i wolnościach obywatelskich, a z uwagi na swój skład i zasady działania nie może być już postrzegany jako organ, o którym mowa w art. 193 Konstytucji i art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c. Wskazał też, że sąd powszechny może dokonywać konstytucyjności przepisów mających mieć zastosowanie w sprawie, powołał się w tym względzie na pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z 7.04.1998 r. (I PKN 90/98)

Sąd Apelacyjny zważył:

Zaskarżonymi decyzjami z 5 sierpnia 2017 r. o ponownym ustaleniu wysokości emerytury, wydanymi na podstawie art. 15c w zw. z art. 32 ust. 1 Ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, (...)Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. ponownie ustalił A. K. wysokość emerytury policyjnej.

Postanowieniem z 24 stycznia 2018 r. Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie o sygnaturze akt XIII 1 U 326/18 zwrócił się do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym, czy zastosowane w zaskarżonych decyzjach przepisy Ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, (...)Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin są zgodne z Konstytucją RP. Postępowanie w przedmiocie udzielenia odpowiedzi na to pytanie prawne toczy się przed Trybunałem Konstytucyjnym w sprawie o sygnaturze akt P 4/18.

Sąd pierwszej instancji uznał, iż rozstrzygnięcie tego zagadnienia prawnego będzie miało wpływ na wynik niniejszej sprawy i na podstawie art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c. zawiesił postępowania w sprawie. Wprowadzając regulację zawartą w tym przepisie, intencją ustawodawcy było dopuszczenie możliwości zawieszenia postępowania cywilnego w sytuacji, w której rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku postępowania toczącego się przed Trybunałem Konstytucyjnym. Powyższa podstawa zawieszenia obejmuje zarówno przypadek, w którym to sąd orzekający zwrócił się z pytaniem prawnym do Trybunału Konstytucyjnego co do zgodności aktu normatywnego z Konstytucją, jak i przypadek, gdy z pytaniem takim wystąpił inny sąd, jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku postępowania toczącego się przed Trybunałem. Słusznie Sąd Okręgowy wskazał, iż zawieszenie postępowania na podstawie art. 177 §1 pkt 3¹ k.p.c., a zatem w związku z postępowaniem toczącym się przed Trybunałem Konstytucyjnym albo Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest fakultatywne. Nawet zatem jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku toczącego się postępowania, ustawa nie wymaga od sądu rozpoznającego sprawę zawieszenia postępowania, dając w tym zakresie samodzielność w podjęciu takiej decyzji. Chodzi zatem o to, aby decyzja o zawieszeniu postępowania nie zapadała mechanicznie, ale w uwzględnieniu konkretnych okoliczności sprawy. Nie bez znaczenia w tym zakresie jest nie tylko ścisły związek rozstrzygnięcia Trybunału z przedmiotem postępowania, ale znaczenie ma to, czy w sprawie nie zgłoszono innych zarzutów i roszczeń, których rozstrzygnięcie nie pozostaje już w takim związku, jak też znaczenie ma sam charakter sprawy. Nie można bowiem nie zauważyć, iż prawo strony dostępu do sądu i rozpoznania jej sprawy w rozsądnym terminie, gwarantowane art. 6 ust 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej 4 listopada 1950 r. w R. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.) i art. 45 Konstytucji RP jest szczególnie akcentowane w sprawach, w których przedmiotem są świadczenia mające istotne znaczenie dla egzystencji ubezpieczonych (emerytury, renty, wynagrodzenia za pracę). Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w S. na tle art.6 ust.1 wspomnianej Konwencji sprawy dotyczące źródeł utrzymania należą do spraw o szczególnym znaczeniu dla strony (ubezpieczonego) i konieczne jest aby postępowanie w tych sprawach toczyło się szczególnie szybko (por. m.in., O. przeciwko Austrii, wyrok z 28 czerwca 1990 r., § 72; C. przeciwko W., wyrok z 24 maja 1991 r., § 17; L. przeciwko Polsce wyrok 19 października 2004 r. Skarga nr (...) § 34; M. przeciwko Polsce, wyrok z 14 września 2004 r. skarga nr (...)).

W kontekście powołanej przez Sąd Okręgowy przyczyny zawieszenia postępowania tj. oczekiwania na orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego trzeba też zauważyć, iż w orzecznictwie (...) przyjęty jest pogląd, że jeżeli przyczyną przewlekłości postępowania (nierozpoznania sprawy w rozsądnym terminie) jest oczekiwanie na rozstrzygnięcie w innej sprawie, a zatem jeżeli zwłoka w rozpoznaniu jest skutkiem opieszałości innego sądu niż sąd orzekający w danej sprawie, to nie jest to wystarczającym usprawiedliwieniem przewlekłości postępowania, w sprawie sądu orzekającego oczekującego na orzeczenie innego sądu (por. w tym zakresie wyrok (...) z 7 lipca 2009r. w sprawie W. i P. przeciwko Polsce, skarga Nr (...) i (...)).

Rozpoznając przedmiotowe zażalenie należało zatem wziąć pod uwagę wszystkie te wyżej wskazane okoliczności. W kontekście przytoczonego wyżej orzecznictwa (...), wypada też zauważyć, iż niewyznaczenie dotychczas przez Trybunał Konstytucyjny terminu rozpoznania pytania prawnego w sprawie P 4/18 prowadzi do faktycznego uniemożliwienia odwołującemu – prawidłowego określenia wysokości świadczenia i pozbawia go dostępu do sądu i rozpoznania sprawy o wysokość świadczenia w rozsądnym terminie (bez nieuzasadnionej zwłoki). Taki stan rzeczy może zatem prowadzić do naruszenia zarówno art. 6 wspomnianej wyżej Konwencji, art. 45 Konstytucji RP, jak też rodzić konsekwencje przewidziane w przepisach ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. z 2016 r. poz. 1259 ze zm.). Analizując przesłanki do zawieszenia postępowania należy również mieć na uwadze, że z mocy art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c. ma ono charakter fakultatywny, zaś przedmiotowa sprawa toczy się od sierpnia 2017 r.

Z informacji uzyskanej w sprawie o sygnaturze akt III AUz 73/19, toczącej się przed tutejszym sądem wynika, że do dnia dzisiejszego nie został wyznaczony termin rozpoznania pytania prawnego w sprawie o sygnaturze akt P 4/18. Na stronie internetowej Trybunału, także obecnie brak jest informacji o wyznaczeniu rozprawy.

Biorąc powyższe pod uwagę, na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzeczono jak wyżej.

M. S. S. B. (1) S.-J.

(...)

- A. K.

(...)

(...)

(...)

S. B. (2)